

RUCH PRAWNICZY EKONOMICZNY i SOCJOLOGICZNY

ORGAN
UNIwersytetu im. A. Mickiewicza
i Akademii Ekonomicznej
w Poznaniu

POLITYKA, LEGISLACJA A TEORIA PRAWA

SZCZECIN, 29-31 MAJ 1994 R.

kwartał czwarty - 1994

POZNAŃ 1994
WYDAWNICTWO NAUKOWE UAM

KOMITET REDAKCYJNY

Redaktorzy

Stanisław Kowalik, Maciej Tarnawski (sekretarz redakcji), Lucyna Wojtasiewicz
(zastępca red. naczelnego), Zygmunt Ziemiński (redaktor naczelny)

Członkowie

Piotr Buczkowski, Zbigniew Czerwiński, Bohdan Gruchman, Zbigniew Janowicz,
Andrzej Kwilecki, Włodzimierz Piotrowski, Wiesława Przybylska-Kapuścińska,
Teresa Rabska, Zbigniew Radwański, Aleksander Tobis, Stanisław Wierzchosła-
wski, Wacław Wilczyński, Marek Ziółkowski

Tłumaczenie na język angielski: Iwona Grenda

Adres Redakcji

ul. św. Marcin 90, 61-809 Poznań, Coli. Iuridicum UAM
pokój 6, tel. 53-62-51, w. 290

Wydanie publikacji dofinansowane przez
Komitet Badań Naukowych

Printed in Poland

Wydawnictwo Naukowe UAM

ISBN-83-232-0651-1

Nakład 700 egz. Ark. wyd. 15,35 ark. druk. 10,25
cena 70.000,-

SKŁAD KOMPUTEROWY I DRUK
ZESPÓŁ REDAKCYJNO-WYDAWNICZY
WOJSK LOTNICZYCH I OBRONY POWIETRZNEJ
POZNAŃ ul. Kościuszki 92/98

SPIS TREŚCI

POLITYKA, LEGISLACJA A TEORIA PRAWA

Szczecin, 29 - 31 maj 1994 r.

W p r o w a d z e n i e (Stanisław Czepita) 1

I. ARTYKUŁY I KOMUNIKATY

Zygmunt Z i e m b i ń s k i
Teoria prawa a polityka i zasady legislacji 5

Anna T u r s k a
Transformacja ustrojowa jako proces społeczny 13

Ewa K u s t r a
Władczy oraz negocjacyjny typ tworzenia prawa. Szanse i zagrożenia 23

Stanisław C z e p i t a
Reguły konstrukcji systemu prawnego a prawotwórstwo 31

Małgorzata K r ó ł, Marek Z i r k - S a d o w s k i
Prawo Wspólnoty Europejskiej w aspekcie teoretycznym 39

Marek Z i r k - S a d o w s k i
Sposoby uczestniczenia prawników w kulturze 47

Piotr W i n c z o r e k
Uwagi o aksjologicznych aspektach działalności legislacyjnej w dziedzinie prawa publicznego (konstytucyjnego) w Polsce 53

Leszek L e s z c z y ń s k i
Kontekst czasu w powstawaniu Konstytucji (problem wykorzystania efektu reakcji na zmianę społeczną) 61

Jerzy S m i a ł o w s k i
Pojęcie natury i prawa naturalnego w koncepcjach kontraktualistycznych 69

WYBRANE PROBLEMY ŹRÓDEŁ PRAWA

Artur P i o t r o w s k i, *Precedens w systemie polskiego prawa ustrojowego*;
Tomasz K o z ł o w s k i, *Legislacja bez autorytetu prawa*; Robert P i s z k o,
System prawny a normy pozaprawne; Marzena K o r d e l a, *Zasady państwa
prawnego w wystąpieniach Rzecznika Praw Obywatelskich* 77

OGÓLNE ZAGADNIENIA POLITYKI PRAWA

Jarosław N i e s i o ł o w s k i, *O rodzajach polityki prawa*; Włodzimierz
G r o m s k i, *Spór o koncepcję polityki prawa w gospodarce rynkowej*; Artur
K o z a k, *O granicach socjotechniki poprzez prawo* 89

SZCZEGÓŁOWE KWESTIE POLITYKI PRAWA

Andrzej M u n i c z e w s k i, *Amnestie a legislacja*; Jan M a j c h r o w s k i,
Instrumentalizacja prawa wyborczego w Polsce; Paweł S u t, *Ochrona sfery
intymności w prawie polskim - uwagi de lege lata i de lege ferenda* 97

Tadeusz K o w a l s k i (AE Poznań)	
<i>Polityka kursu walutowego w Polsce w latach 1990 - 1994</i>	107
Jacek L e o Ń s k i (Uniwersytet Szczeciński)	
<i>Obraz Ukraińców powracających z Ziemi Zachodnich na swoje tereny ojczyste</i>	125

II. PRZEGLĄD PIŚMIENNICTWA

Witold Czachórski, <i>Prawo zobowiązań. Zarys wykładu</i> (rec. Ewa Ł ę t o w s k a)	133
Andrzej Gawroński, Jerzy Handschke, Jerzy Łańcucki, Tadeusz Sangowski, <i>Ubezpieczenia w handlu zagranicznym</i> (rec. Władysław G ó r s k i)	135
<i>Sociology in Europe. In search of identity</i> , pod red. B. Nedelmann i P. Sztompki (rec. Zygmunt Z i e m b i ń s k i)	138

III. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

Ewa N o w i ń s k a (AE Poznań)	
<i>Problemy rozwoju gmin polskich i powiatów niemieckich funkcjonujących w ramach euroregionu Pro Europa Viadrina</i>	141

Sprostowanie:

W zeszytcie 3 za 1994 r. RPEiS (s. 137) właściwy tytuł artykułu Kazimierza Równego powinien brzmieć: "Nowa metoda badań prawa ochrony środowiska w USA".

CONTENTS

POLITICS, LEGISLATION AND THEORY OF LAW

Szczecin, 29 - 31.05.1994

Introduction (Stanisław Czepita) 1

I. ARTICLES AND NOTES

Zygmunt Ziembicki
The theory of law, politics and the principles of legislation. 5

Anna Turcka
Transformation of political system as a social process. 13

Ewa Kustra
Autocratic and negotiating type of the law-making. Opportunities and threats 23

Stanisław Czepita
Rules of the construction of a legal system and the law-making process. 31

Małgorzata Król, Marek Zirk-Sadowski
European Community law in a theoretical aspect. 39

Marek Zirk-Sadowski
Participation of lawyers in the culture. 47

Piotr Winczorek
Some remarks on the axiological aspects of legislative work on the constitutional law in Poland. 53

Leszek Leszczyński
Time context in the making of the constitution. 61

Jerzy Śmiałowski
The concept of nature and natural law in contractualistic concepts. 69

SELECTED PROBLEMS FROM THE AREA OF ORIGINS OF LAW

Artur Piotrowski, *Precedent in the system of Polish constitutional law*; Tomasz Kozłowski, *Legislation without the authority of the law*; Robert Piszko, *The legal system and norms outside the system*; Marzena Korde-
1 a, *Principles of the rule of law in Ombudsman's interventions* 77

GENERAL ISSUES OF THE POLICY OF LAW

Jarosław Niesiołowski, *Types of the legal policy*; Włodzimierz Grom-
ski, *Dispute over the concept in the policy of law in a market economy*; Artur
Kozak, *Limits of the sociotechnics through law.* 89

CERTAIN DETAILED ISSUES OF THE POLICY OF LAW

Andrzej Municzewski, *Amnesty and legislation*; Jan Majchrów-
ski, *Instrumentalisation of the electoral law in Poland*; Paweł Sut, *Protec-
tion of intimacy according to the law of Poland - remarks 'de lege lata' and 'de
lege ferenda.* 97

* *

Tadeusz K o w a l s k i (Academy of Economics, Poznań)
Foreign exchange rate policy in Poland in the years 1990 - 1994107

* * *

Jacek L e o Ń s k i (University of Szczecin)
The Ukrainians returning to their homeland from the western part of Poland 133

II. REVIEW OF LITERATURE133

III. REPORTS AND INFORMATIONS.141

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

został utworzony w 1988 r. Jego załącznikiem było Studium Administracyjne, które działało w Wyższej Szkole Pedagogicznej od 1972 r. W 1986 r. zostało ono przekształcone w Instytut Prawa i Administracji na prawach wydziału. Sukcesorem Instytutu zaś stał się Wydział Prawa i Administracji.

Pierwsza rekrutacja kandydatów na studia prawnicze przeprowadzona została przez Instytut Prawa i Administracji w 1986 r. Obecnie Wydział Prawa prowadzi stacjonarne, zaoczne i ekstermistyczne studia prawnicze oraz zaoczne studia administracyjne.

Wydział zatrudnia 70 pracowników, w tym 20 profesorów i 11 adiunktów ze stopniem naukowym doktora. Praca naukowa i dydaktyczna prowadzona jest w katedrach: Prawa Cywilnego i Gospodarczego, Prawa i Postępowania Karnego, Prawa Konstytucyjnego, Prawa i Postępowania Administracyjnego, Prawa Pracy i Polityki Społecznej, Prawa Międzynarodowego Publicznego, Prawa Finansowego, Kryminalistyki i Kryminologii, Teorii Państwa i Prawa, Nauk Historyczno-Prawnych oraz Ekonomii.

Katedra Prawa Cywilnego i Gospodarczego prowadzi działalność naukowo-badawczą m.in. w zakresie problematyki samorządu przedsiębiorstwa, pozycji dyrektora i ustroju wewnętrznego przedsiębiorstw, prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, funkcjonowania spółdzielczości, spółek, działalności handlowej, samorządu terytorialnego, działalności gospodarczej gmin.

Katedra Prawa i Postępowania Karnego prowadzi badania m.in. w zakresie kryminologicznych aspektów przestępczości i patologii społecznej, procedury karnoskarbowej, problematyki wykroczeń skarbowych, prawa karnego skarbowego, swoistych problemów przestępczości na Ziemiach Zachodnich, nowych form przestępczości, humanizmu prawa karnego i praworządności.

Katedra Prawa Konstytucyjnego zajmuje się m.in. teorią konstytucji, zasadami tworzenia prawa, pozycją prezydenta, prawem konstytucyjnym Polski międzywojennej oraz problematyką samorządu terytorialnego.

Katedra Prawa i Postępowania Administracyjnego podejmuje m.in. problematykę zarządzania gospodarką narodową oraz organów administracji państwowej.

Katedra Prawa Pracy i Polityki Społecznej prowadzi działalność badawczą dotyczącą m.in. stosunków pracy w rolnictwie oraz prawa do zatrudnienia.

Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego prowadzi badania m.in. w zakresie problematyki prawa kosmicznego, międzynarodowych aspektów żeglugi rzecznej na Odrze, systemu międzynarodowego prawa morskiego.

Katedra Prawa Finansowego prowadzi działalność m.in. w zakresie polityki podatkowej (szczególnie w Niemczech), tereno-
wej gospodarki budżetowej i samofinansowania dewizowego.

Katedra Kryminalistyki i Kryminologii prowadzi badania m.in. w zakresie zwalczania przestępczości kryminalnej w dużych aglomeracjach portowych, przestępczości przeciwko mieniu i fałszerstw znaków wodnych.

Katedra Teorii Państwa i Prawa prowadzi badania m.in. w zakresie teorii prawa, nauki o moralności w zastosowaniu do prawa, logiki prawniczej, modelu stosowania prawa (w szczególności wykładni prawa).

Katedra Nauk Historyczno-Prawnych prowadzi działalność badawczą m.in. w zakresie historii państwa i prawa polskiego, powszechnej historii państwa i prawa, prawa rzymskiego, historii doktryn politycznych, historii administracji.

Wydział Prawa i Administracji wydaje zeszyty naukowe pt. "Roczniki Prawnicze".

Studenci studiujący na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego pochodzą z różnych regionów kraju, dominującą jednak grupę stanowią młodzi ludzie z województw szczecińskiego, gorzowskiego, koszalińskiego, słupskiego, pilskiego i zielonogórskiego.

Uniwersytet Szczeciński
Wydział Prawa i Administracji
ul. Narutowicza 17a
70-231 Szczecin
tel. 489-089